

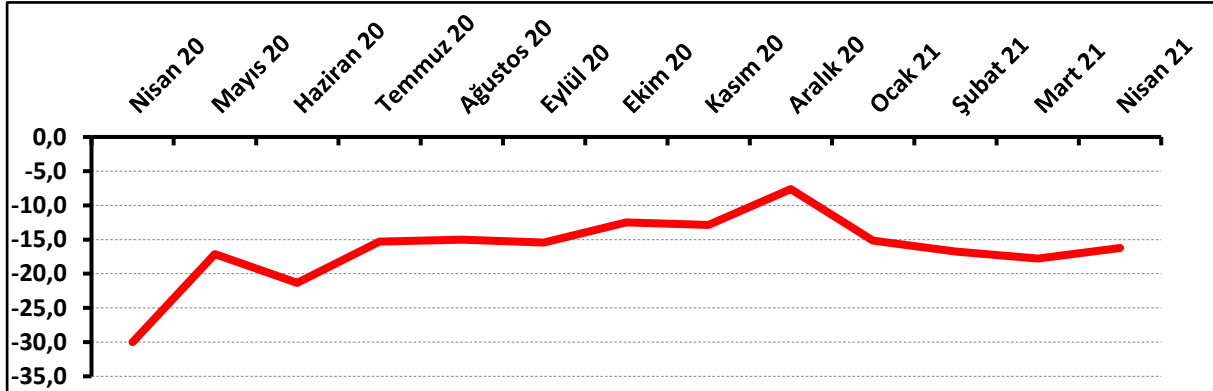
PERAKENDE GÜVENİ, GEÇEN YILA KIYASLA İYİLEŞMEYE İŞARET EDERKEN 2021 YILI İÇİN DURAĞANLIĞINI KORUYOR

TEPE, Nisan 2021’de bir önceki aya göre 1,6 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 13,8 puan artışla -16,2 puan değerini aldı. TEPE değerinin yıllık artışında COVID-19 nedeniyle Nisan 2020’de -30 puan seviyesine kadar gerilemiş olmasından kaynaklı baz etkisi belirleyici oldu. TEPE’nin geçen aya kıyasla sınırlı artışında geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki iyileşme etkili olurken gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergesindeki kötüleşme ve mevcut stok düzeyindeki artış olumsuz katkı yaptı. “Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörü Nisan ayında da perakende güveni en fazla artan sektör oldu. Bölgeler bazında incelendiğinde ise Nisan ayı perakende güveninde en fazla artış Batı Marmara Bölgesi’nde görüldü. Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre AB-27 ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi.

Perakende güveni geçen aya ve geçen yıla kıyasla arttı

Nisan 2020’de -30 puan seviyesine kadar gerileyen TEPE değeri, Nisan 2021’de -16,2 puan değerini alarak geçen yılın aynı dönemine göre 13,8 puan, geçen aya göre 1,6 puan arttı. TEPE değerinin aylık bazdaki sınırlı değişiminde, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki iyileşme, önümüzdeki 3 ayda satış beklentilerindeki kötüleşme ve mevcut stok düzeyindeki yükseliş etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Nisan 2020 – Nisan 2021)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	-20,8	-21,6	-9,5	-17,6	-16,1	-12,5	-19,0	-20,8	-15,2	-16,3	-13,1	-16,5
2020	-12,2	-15,4	-17,5	-30,0	-17,1	-21,4	-15,3	-15,0	-15,5	-12,5	-12,9	-7,6
2021	-15,1	-16,7	-17,8	-16,2								

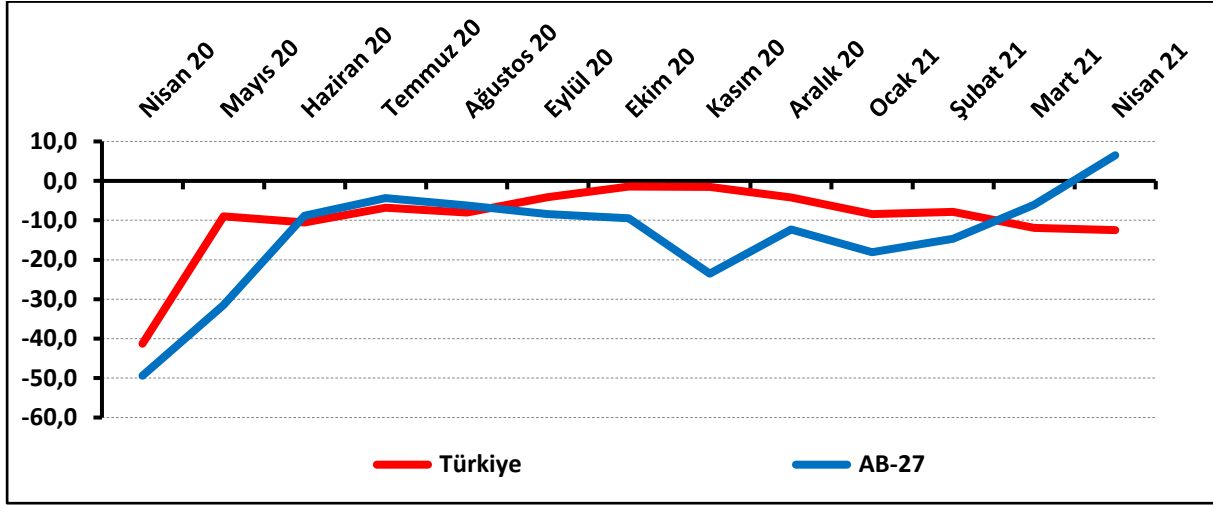
¹ Bültendeki tablo ve grafikler -aksi belirtilmediği sürece- mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentisi geçen yıla kıyasla arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Nisan 2021’de -12,5 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 0,5 puan azalırken, bir önceki yılın aynı ayına göre 28,8 puan arttı.

Nisan 2021’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 28,9’u önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 35,8’i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 35,3 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Nisan 2020 – Nisan 2021)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

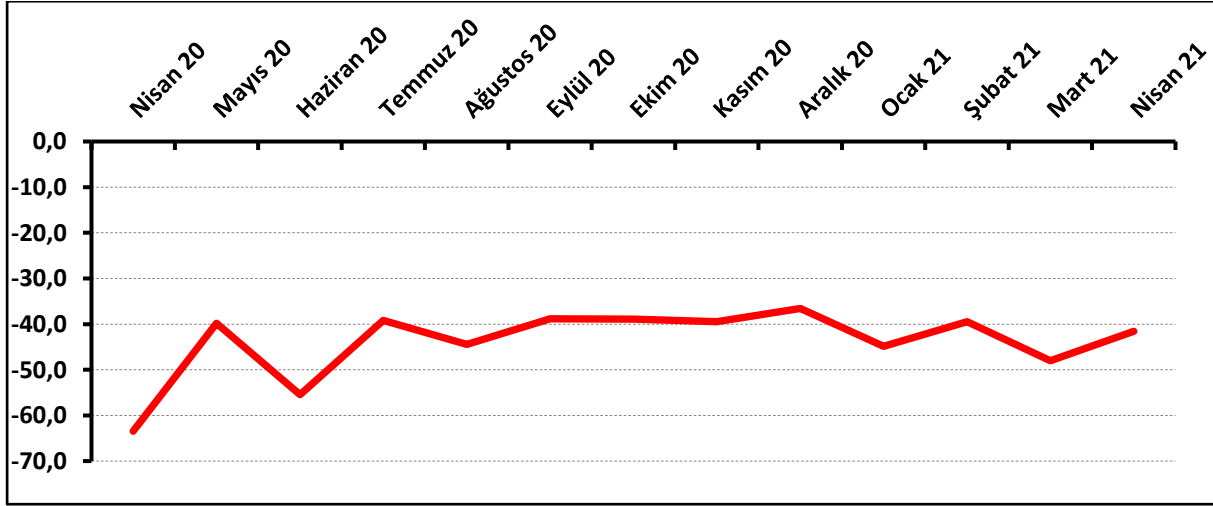
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	-20,3	-25,6	3,6	-11,8	-6,0	-13,7	-22,5	-23,1	-9,3	-8,9	-3,2	-7,2
2020	-2,4	-10,3	-11,2	-41,3	-9,0	-10,5	-6,8	-8,0	-4,1	-1,4	-1,5	-4,2
2021	-8,4	-7,9	-11,9	-12,5								

İşlerin durumuna ilişkin değerlendirmeler geçen aya ve geçen yıla kıyasla iyileşti

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumuna yönelik değerlendirmeler, Nisan 2021’de -41,6 puan değerini alarak Mart 2021’e göre 6,5 puan, Nisan 2020’ye göre ise 21,9 puan arttı.

Nisan 2021’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 16’sı geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 57,6 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 26,4 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Nisan 2020 – Nisan 2021)

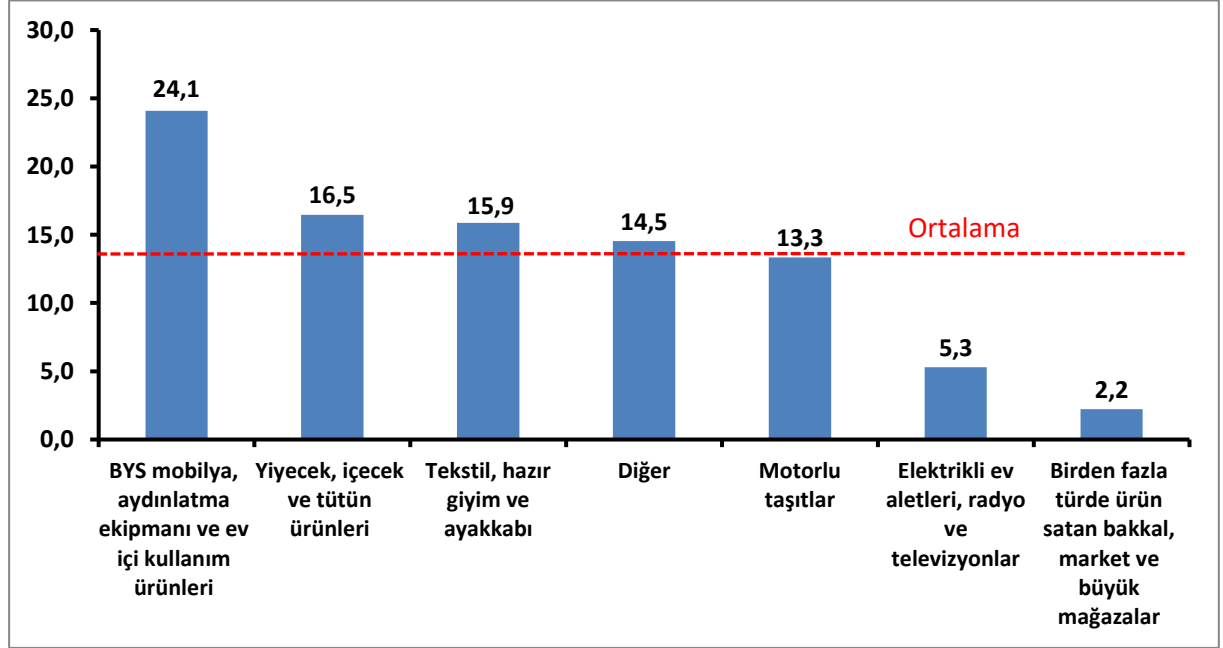
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	-54,1	-51,4	-35,3	-36,3	-38,4	-36,4	-45,4	-48,6	-32,9	-49,3	-41,5	-41,9
2020	-40,9	-37,7	-44,4	-63,5	-39,8	-55,5	-39,2	-44,5	-38,8	-38,9	-39,5	-36,6
2021	-44,9	-39,5	-48,0	-41,6								

Perakende güveni en çok “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektöründe arttı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Nisan 2021’de, geçen yılın aynı dönemine göre “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”ve “motorlu taşıtlar” sektörlerinde 10 puan ve üzerinde artışlar gerçekleşti. Diğer taraftan, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörlerinde artışlar görece olarak daha sınırlı oldu.

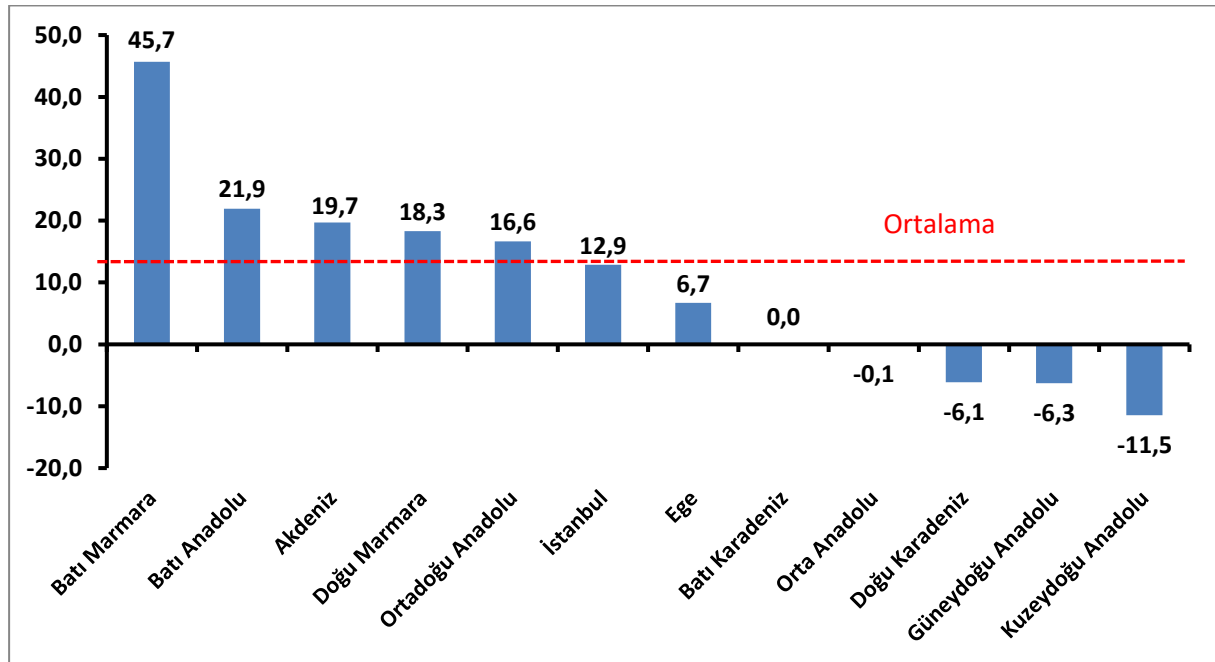
Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Nisan 2021’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakende güveni en çok Batı Marmara Bölgesi'nde arttı

Perakende güvenine bölgeler itibarıyla bakıldığında, Nisan 2021'de, geçen yılın aynı dönemine göre Akdeniz ve Ege gibi turizm faaliyetinin yoğun olduğu bölgelerinin yanı sıra Marmara, Batı Anadolu, Ortadoğu Anadolu bölgeleri ile İstanbul'da arttı; Karadeniz, Orta Anadolu ile Kuzeydoğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde ise azaldı. En fazla azalış -11,5 puan ile Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşandı.

Şekil-5. Bölgeler bazında TEPE'nin Nisan 2021'de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendecilerin satış ve istihdam beklentileri geçen aya kıyasla kötüleşti

TEPE anketine soru bazında bakıldığında, Nisan 2021’de, “mevcut stok düzeyi” ve “önümüzdeki 3 ayda satış ve istihdam beklentileri” dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Mart 2021’e kıyasla olumlu yönde değişti. Bir önceki yıla kıyasla bakıldığında ise “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu”, “önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve satış fiyatı beklentileri” ve “işlerin geçen yıla göre durumu” değerlendirmeleri iyileşirken, “önümüzdeki 3 ayda istihdam beklentisi” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” kötüleşti.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 04/2020	Endeks 03/2021	Endeks 04/2021	Bir önceki aya göre değişim 04/2021	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 04/2021
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-67,6	-56,0	-50,2	5,9	17,4
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	18,9	14,7	13,9	-0,8	-5,0
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-46,3	-25,6	-23,0	2,6	23,3
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-41,3	-11,9	-12,5	-0,5	28,8
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	0,0	-4,3	-5,0	-0,8	-5,0
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	21,0	35,0	35,9	0,9	14,9
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-63,5	-48,0	-41,6	6,5	21,9
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	13,5	8,1	9,0	0,9	-4,5

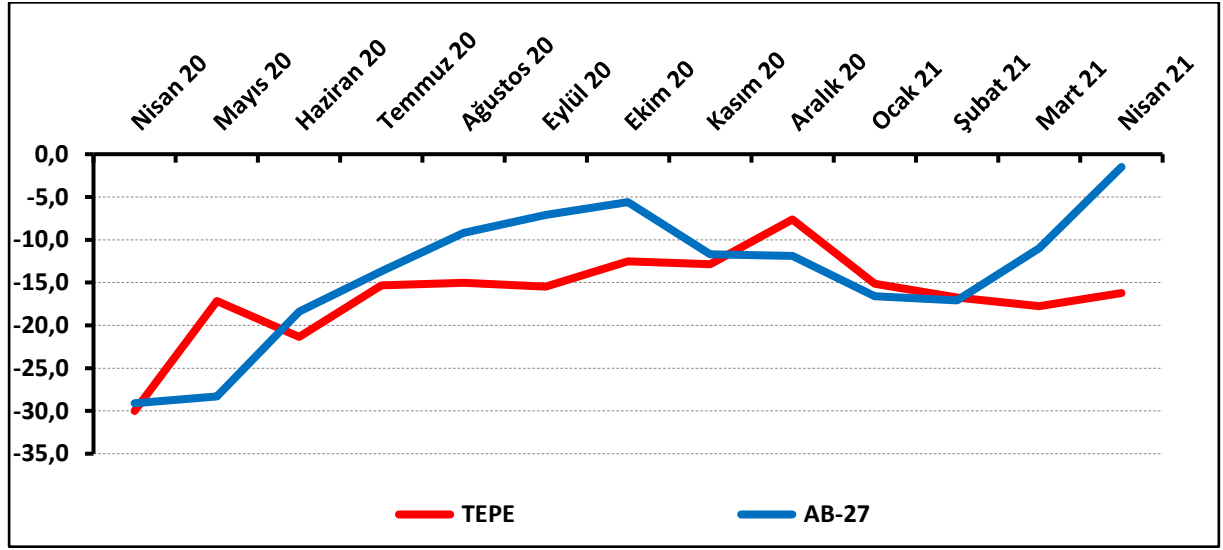
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB'de perakende güveni geçen yıla ve geçen aya göre arttı

AB-27 Perakende Güven Endeksi, Nisan 2021'de -1,5 puan değerini aldı. AB-27'de perakende güveni bir önceki aya göre 9,5 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 27,6 puan arttı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-27 ve Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergiledi.

Şekil-6. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Nisan 2020 – Nisan 2021)

Tablo-5. AB-27

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	-0,5	0,1	1,7	0,2	0,6	1,2	0,6	1,5	1,1	0,0	0,9	1,8
2020	1,2	1,3	-6,4	-29,1	-28,3	-18,4	-13,7	-9,2	-7,1	-5,6	-11,7	-11,9
2021	-16,6	-17,1	-11,0	-1,5								

Perakende güveninde Türkiye, Nisan 2021'de AB-27 ve Euro Bölgesi'nin gerisinde kaldı

AB-27 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında, Nisan ayında geçen yıla göre en fazla artış gösteren ülkeler İrlanda, Arnavutluk ve Avusturya oldu. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Malta, Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış Slovenya'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde Nisan 2020'ye göre artış AB-27'de 27,6 puan, Euro Bölgesi'nde ise 27 puan oldu. Mart 2021'e göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin AB-27 ve Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-27 Ülkeleri** ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Nisan 2020 ve Mart 2021'e göre)

Ülkeler*	Nisan 2020'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Mart 2021'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
İrlanda	47,9	22,8
Arnavutluk	40,1	8,8
Avusturya	38,5	-2,4
İsveç	37,6	21,2
Finlandiya	37,5	10,6
Estonya	36,3	0,4
Danimarka	35,9	11,7
İspanya	35,5	18,2
Romanya	34,2	8,4
Almanya	33,6	6,9
Belçika	33,0	12,9
Slovenya	29,4	23,1
Hırvatistan	28,7	-3,7
Letonya	27,8	14,2
Polonya	27,8	6,2
AB-27	27,6	9,5
Euro Bölgesi-19	27,0	9,1
Makedonya Cumhuriyeti	26,7	2,1
Macaristan	25,1	13,7
Litvanya	23,3	7,0
Sırbistan	23,1	4,9
Portekiz	22,8	10,6
Bulgaristan	20,9	4,5
Karadağ	19,1	12,8
Hollanda	15,9	10,7
Fransa	15,3	5,0
Slovakya	14,2	5,6
Türkiye	13,8	1,6
Çek Cumhuriyeti	10,0	7,9
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	5,6	6,6
Yunanistan	0,0	4,5
Malta	-18,6	-12,1
İtalya***	:	8,8

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan; Ocak 2019'dan itibaren İrlanda; Haziran 2019'dan itibaren Arnavutluk ülke verilerine eklenmiştir. Birleşik Krallık 31 Ocak 2020'de Avrupa Birliği'nden ayrılmış ve Ocak 2021'den itibaren verileri açıklanmamıştır.

**Sıralama Nisan 2020 değişimine göre yapılmıştır.

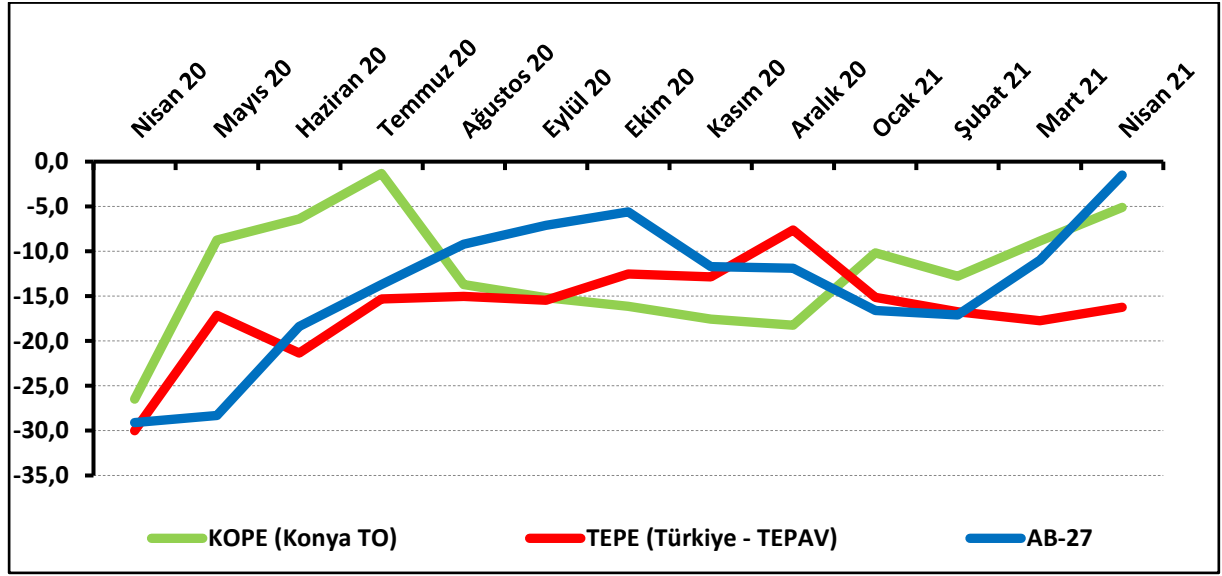
*** Nisan 2020 değeri açıklanmadığı için yıllık değişim hesaplanamamıştır.

Konya’da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) iş birliğinde hazırlanan Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE), Nisan 2021’de geçen yılın aynı dönemine göre 21,4 puan, bir önceki aya göre ise 3,7 puan artarak -5,1 puan değerini aldı. Nisan ayında Türkiye genelinden daha iyi, AB-27’den daha kötü performans sergiledi.

Şekil-7. KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Nisan 2020 – Nisan 2021)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	-16,0	-17,6	-13,0	-14,4	-14,3	-7,2	-14,8	-10,3	-12,8	-17,9	-9,5	-6,8
2020	-4,0	-5,1	-21,6	-26,5	-8,7	-6,4	-1,3	-13,7	-15,2	-16,1	-17,5	-18,2
2021	-10,2	-12,8	-8,8	-5,1								